

Naročnina lista: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inse-
pisi ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
pri večkratnem inseriranju primeren popust.
Uredništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se mest
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezapriete reklamacije se poštnine prost.
Telefon Interurban št. 115.

180. številka.

Maribor, dne 10. novembra 1924.

Letnik XVI.

Slovenskemu narodu!

Korakali smo po potu do samostojne Slovenije, do popolne ravnopravnosti in poštene uprave. Toda odstopiti smo morali od tega pota, čeprav smo imeli z enakomislečimi Srbi in Hrvati v narodni skupščini večino, ter prepustiti usodo naših narodov trem zlim duhovom: Pašiču, Pribičeviću in Žerjavu.

Na ta način je zopet odprta pot nasilju in brezmejni korupciji. Svoboda, pravica in poštenost se jim morajo umakniti.

Stranke, katerim je sedaj izročena vlada, nimajo niti večine med ljudstvom. Da bi si to večine pridobile, bodo pozvani narodi na volitve. Vsa nasilna sredstva bodo uporabljena, da dosežejo svoj cilj ter za daljšo dobo zapro usta narodom, ki si žele miru, reda in sporazuma.

Niti trenutek ne dvomimo, da slovenski narod svojih političnih idealov v novi državi tudi ob teh volitvah ne bo zapustil. Slovenska individualnost, najširša svoboda in vestranska poštenost stoje v vrsti slovenskih idealov med prvimi. Vsi ti ideali se dajo doseči z revizijo ustave in z zakonom.

Eno pa bo treba za predstoječe volitve pred vsem poudariti: Spoštovanje ljudske volje se mora jasno v ustavi zajamčiti! Tudi v tej smeri se mora ustava jasno in temeljito spremeniti! Ljudska volja mora biti prvi suveren v vsaki državi.

Svobode pri novih volitvah ne bo veliko. Ljudstvo bodo hoteli prisiliti, da s pasjo ponižnostjo poljublja njihovo šibo in odobrava njihovo korupcijo ter nepoštenost. Slovenski narod se sili ne bo uklonil, nikdar, nikdar!

Živela Slovenija! Živela svoboda! Živela poštenost! Za njo v volivni boj!

Dr. Anton Korošec s. r.

Bedjanič Andrej s. r.

Brodar Janez s. r.

Falež Štefan s. r.

Gostinčar Jožef s. r.

Dr. Josip Hohnjec s. r.

Klekl Josip s. r.

Krajnc Davorin s. r.

Kremžar Franc s. r.

Kugovnik Jurij s. r.

Dr. Kulovec Franc s. r.

Nemanič Jožef s. r.

Pušenjsek Vladimir s. r.

Stanovnik Ivan s. r.

Strcin Ivan s. r.

Sušnik Anton s. r.

Šiftar Geza s. r.

Škulj Karol s. r.

Vesjenjak Ivan s. r.

Vrečko Jakob s. r.

Žebot Franc s. r.

Proglas širšega bloka.

Prijateljem narodnega sporazuma!

Vlada narodnega sporazuma, ki je preganjala korupcijo in pospeševala poštenost, vlada zakonitosti in reda, ki je razpolagala v narodni skupščini z ogromno večino, je bila na neparlamentaren način primorana dati ostavko.

Stranki narodne mržnje, stranki korupcije, nasilja in nezakonitosti predstavljata v narodni skupščini manjšino. Da bi se dokopali do večine, mora ljudstvo zopet na volitve. V ta namen so že začeli organizirati in oboroževati svoje pristaše.

Stranke narodnega sporazuma se obračajo vedrega čela na ljudstvo, ne boječ se njegove sodbe. Prepričane so, da bo ljudstvo samo vanje imelo zaupanje, da bodo branile z večjo odločnostjo parlamentarizem, čuvale suverenost ljudske volje, iz katere prihajajo vsa ustavna prava, in preprečevale vmešavanje neodgovornih činiteljev v svobodnem odločevanju narodov.

Stranke narodnega sporazuma prepuščajo z obžalovanjem, da jim je sedaj vsled sile oteženo nadaljevati uspešno borbo proti korupciji ter je za sedaj onemogočeno najdene krivce postaviti takoj pred sodišče. Korupcija je pokličana na vlado, da izvede volitve in z nasiljem prisili ljudstvo, da bi odobrilo nadaljnje izkoriščanje in pljačkanje, ki se vrši nad njim.

Stranke narodnega sporazuma prepuščajo z mirnim srcem ljudstvu, da izvoli ali poštenost ali korupcijo, bratski sporazum ali medsebojno mržnjo in borbo, ustavnost in parlamentarizem ali pa absolutizem in nasilje.

Beograd, dne 7. novembra 1924.

Ljuba M. Davidovič s. r.

Dr. Anton Korošec s. r.

Dr. M. Spaho s. r.

Dr. V. Maček s. r.

Nastas Petrovič s. r.

Proglas širšega bloka je pomenljiv dokument. Njegova pomenljivost je v prvi vrsti v tem, ker on dokazuje, da ostaja blok kompakten. Vse intrige, vse mahinacije, vse grožnje niso uspeli, da bi obistinitile iskreno željo radikalov in samostojnih demokratov, da bi se razbil blok narodnega sporazuma. To se ni zgodilo. Nasprotno je neparlamentarno postopanje odločilnih činiteljev strnilo vrste bloka. Ožji in širji blok ostane kompakten.

Pomenljivost blokovega proglaša je tudi v njegovi vsebini. Malo besed, pa polne jedra. Vsaka pada kakor kladivo na pristaše korupcije in nasilništva.

Voditelji bloka — zastopniki Srbov, Hrvatov in Slovencev in bosanskih muslimanov — ugotavljajo pred javnostjo države in kulturnega sveta, da je vlada narodnega sporazuma, zakonitosti in reda, ki je preganjala korupcijo in dvigala poštenost, vlada, katera je v narodni skupščini razpolagala z ogromno večino, bila na neparlamentarni način prisiljena, da da ostavko. Kulturni svet bo iz te konstatacije (ugotovitve) spoznal, da naša država ni parlamentarna država, da tisti, kateri so ustvarili ustavo, brezvestno gazijo 1. člen ustave, ki določa, da je naša država ustavna in parlamentarna monarhija.

Kulturni svet bo nadalje spoznal, da se v naši državi še ni udomačila ona ideja, katero vsi kulturni narodi, ki so združeni v Zvezi narodov, smatrajo za edino spasonosno in rešilno za Evropo in vse kulturne narode, to je ideja pomirjenja, sprave, sporazuma. Ko je Davidovičeva vlada bila na neparlamentarni način odstavljena ter vlast dana v roke nasilniškim strankam, je ta ideja pri nas bila oficijelno zavržena. Iz tega bo Evropa spoznala, kako globoko že leži naša država pod nivojem (površino) kulturnih evropskih držav.

Kar bo ne samo naša poštena javnost, marveč ves kulturni zunanji forum vzel na znanje ne samo z začudenjem, marveč z globokim obžalovanjem, je izjava v bloku združenih strank, da jim je zdaj onemogočeno nadaljevanje uspešne borbe proti korupciji, ker se zdaj ne morejo takoj postaviti pred sodišče zaloteni krivci. Korupcija je zdaj pozvana na vlado, da vrši volitve ter z nasiljem prisili ljudstvo, da odobri nadaljnje izkoriščanje in ropanje, ki se vrši nad njim.

Stranke bloka pa gledajo z vedrim čelom bodočim volitvam nasproti. Korupcionisti in nasilniki so že prej storili vse mogoče korake, da bi ustražovali svoje politične protivnike. V to svrhu so celo med svoje pristaše po raznih pokrajinah razdelili orožje. Toda stranke narodnega sporazuma in poštenosti so uverjene, da

se ljudstvo ne bo uklonilo sili, ne koruptivnim sredstvom. Stranke narodnega sporazuma mirnim srcem prepuščajo ljudstvu, da se odloči, ali za poštenje ali za korupcijo, ali za bratski sporazum ali za medsebojno mržnjo in borbo, ali za ustavnost in parlamentarizem ali pa za absolutizem in nasilje.

Stranke narodnega sporazuma so uverjene, da pri volitvah zmagajo. Na njih strani je ljudstvo. In to ljudstvo bo pri volitvah pokazalo, da bo še z večjo odločnostjo branilo parlamentarizem in ščitilo suverenost ljudske volje, iz katere tečejo vse ustavne pravice, ter tako preprečilo vmešavanje neodgovornih činiteljev v svobodno ljudsko odločevanje.

Politične beležke.

Zadnja seja skupščine in volitve. Danes v ponedeljek se je vršila zadnja seja skupščine, na kateri so bile prečitane kraljeve besede o otvoritvi novega zasedanja, takoj na to pa kraljev ukaz o razpustitvi parlamenta. Nove volitve se bodo vršile v nedeljo, 8. februarja, nova skupščina se bo sestala 7. marca.

Po P. P. volilni vladi. Samostojni demokrati se silno napihujejo, odkar tvorijo s Pašičevimi radikali volilno vlado. Nekateri člani te stranke podajajo po poročilih raznih listov izjave, po katerih bi morali v vsaki drugi državi priti pred sodišče ali pa bi bili vsaj politično popolnoma onemogočeni. Kakor poročajo tudi beograjski listi, se je eden od njih izjavil, da bo imela pod P. P. vlado vsaka stranka v svoji interesni sferi — kraljevsko oblast. Radikali in samostojni demokrati se glede volitev mnogo posvetujejo. Volilni okolišaji strank še niso točno odredeni, razprava se pa o tem, naj bi radikali, ki v posameznih volilnih okrogih ne morejo računati z uspehom, volili samostojnega demokratskega kandidata. Pri vseh teh razgovorih in volilnih pripravah imajo prvo besedo glavni korupcionisti Lazica Markovič, Janjič in Kojič.

Velepomembne besede dr. Trumbića. Na hrvatskem shodu v Solinu v Dalmaciji je tik pred nastopom P. P. volilne vlade veliki Jugoslovan in odlični Hrvat dr. Trumbić zaključil svoj govor z naslednjimi velepomembnimi besedami: »Narodni poslanec je bil izdajalsko zahrbtno, v mraku napaden proti vsaki božji in človeški postavi. Ob takih in mnogih podobnih slučajih bi mi bili prava živina in ne narod, če bi se takemu stanju prilagodili. Mi moramo visoko dvigniti svoje čelo v obrambo pravice do življenja. Današnji shod naj

Trdno, neločljivo se ga je oklenila, njen glas je bil mehek in topel, rahlo se je stresel od siloma pridržanih solz.

Strastno, divje mu je šepetala:

»Percy, nikar! Za Božjo voljo, nikar ne pojdi! Moj ljubi, ljubi Percy! Ne zapusti me! — Glej, komaj sva šele začela uživati najino srečo —! Toliko lepe sreče naju še čaka —! Nikar, Percy! Toliko ti imam še povedati —! Ne ne ne, Percy, jeli da ne greš —!

Poglej mi v oči — takole! — pa mi povej, ali me moreš pustiti — samo —!

Zdelo se ji je, da bo zmagala njena ljubezen. Nič ni odgovoril.

Položil ji je roko na solzne oči, ki so zrle gori k njemu s toliko obupno boleštno, da se je zazibal svet pred njim.

Ni smela videti, ne, ni smela videti, da odločni, možati Percy Blakeney za trenutek skoraj omahuje pod magično silo njenih ljubečih oči —

(Dalje prihodnjič).

Deklico staro 14—15 let sprejme za svojo Ana Jenkoviš, poštno ležeče, Sv. Lenart v Sl. g. 693 2

Vajenec se sprejme v specerijski trgovini Vid Murko, Maribor, Meljska cesta 24. 691

Moj brat Stojan Orlovič se nahaja neznanu kje. Prosi se, da se takoj javi, ker želim čuti o njem. Mile Orlovič, Kb 32, Ploča Lovinac, Lika. 695

Predivo kupuje po najvišjih cenah ali zamenja za gotove vrvi trvdka Ivan N. Adamič, Maribor, Vetrinjska ul. 20. 613

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—1. 107

Hiša

v Gornji Radgoni v dobri legi, enonadstropna, s stavbo na dvorišču se ugodno proda. Ponudbe na dr. Karl Sirk, Radgona, (Radkersburg).

Lepo vinogradno posestvo

s kmetijstvom, 10 minut od Gornje Radgone, 11 hektarov 4 a 64 kv. m posestva, hiša, gospodarsko poslopje, zaokroženo in brez bremen se takoj proda. — — Ponudbe na dr. Karl Sirk, Radgona, (Radkersburg).

Nedkaj Vydrovka - danes Žika!

Najbolj zdrava in okusna kava za deco, bolnike in rekonvalescente, pa tudi za vse, ki hočejo varovati svoje zdravje! — Priznana od zdravnikov. 692

CUNJE

krojaške, suknjene in platne ne odpadke, staro železje kovano in vliito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah!

A. Arbeiter,

Maribor, Oravska ulica 13
Zamenjam tudi staro železje katero je za uporabo, s tovaškimi odpadki in vliitine.

„SANA“

tvernica čokolade

Hoče pri Mariboru

priporoča čokoladne izdelke vseh vrst. — Lepe božične kolekcije! — Najnižje cene!

Strojno mizarstvo

HOCHNEGER & WIHER

Koroška c. 53 MAR BOR Koroška c. 53

se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pisarne trajno v zalogi.

Edini izdelovatelji stiskalnic 'Patent Rudl'.
Postrežba točna! Cene zmerne!

Otvoritev!

Cenjeno občinstvo vljudno obveščam, da sem

restavracijo „Puntigam“

Maribor, Mlinska ulica 23,

ki sem jo dosedaj imela v zakupu, popolnoma prenovila in z 8. novembrom t. l. prevzela v lasno režijo in otvorila. Potrudila se bom, da bom lahko cenjenim gostom postregla z najboljšimi jedili in z izbrano pijačo in da bo postrežba kar najbolj brezhibna. Vina iz kleti Roberta Košar-ja, Sv. Bolfenk pri Središču.

Priporoča se naklonjenosti p. n. občinstva

Antonija Rišavy

NAZNANILO.

Vsled preselitve trgovine se proda vse manufakturno blago po izvanredno nizki ceni.

Vsaki ponedeljek, torek in sredo od 8.—12. in od 2.—5. ure:

volneno blago, velour, flauš, angl. blago, damsko sukno za kostume in plašče in najnovejši karo za damska krila. Moško sukno, modni kamgarn in razne novosti, kakor tudi double, cover coat i. t. d.

Vsaki četrtek, petek in soboto od 8.—12. in od 2.—5. ure:

velika prodaja najnovejše svile, svilen trikot in razne moderne tkanine peluche, baržbn, duvetin i. t. d. Etamin, eponge, frote, crepon. Sifon, platno vseh vrst. Porhat, flaneli, velouri najnovejši vzorci in drugo razno blago.

Modna manufakturna trgovina

Bidouc Pregrad,

Maribor, Aleksandrova cesta 28.

Zadružna gospodarska banka d. d.,

podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.